

Munkatövével értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Pál könyvkereskedés. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltirtek és hirdetések.

Arcképek a múltban számlattalnak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztii önégyelőző szövetség”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyiltir petisora 10 kr.

Életjel.

Lapunk Ujdonságok rovatában említést teszünk arról, hogy a helybeli dalárda márczius 15 ének hagyományos megünneplése céljából heti összpróbákat tart ismét. Örvendünk ez elhatározásnak, mert ennek a révén számíthatunk arra, hogy a mint hosszú tél után a természet kinyílik s derült életre ébred minden, ami szunnyad, a mi él; azonképen hosszú pihenés után a dalárda is tevékenységét újból megkezdi s a nagy irt, melyet hallgatásával maga után hagyott, méltón ismét be is tölti.

A dalárdának főnnállása majdnem szükséges. Mert ez az egyedüli a város egyesületei között, mely, hogy úgy mondjuk, nem tisztán saját magának alakul, hogy a nyilvánosság elől elzárkózzék, csöndben működik s létezéséről a nagyközönségnek csak az évi közlések alkalmával adjon életjelet; hanem azért létesül: hogy hivatalos helyiségének zárt falai közül a nyilvánosság elé is lépjen; működéséről az érdeklődők előtt is számot adjon; fáradsága kézzelfogható eredményével gyönyörködtessen, mulattasson.

Majdnem egy álló esztendeig nélkülöztek daláraink föllépését. Igaz, hogy oka ennek leginkább az, a mi ugyszólván mindenfelé legnagyobb akadálya a dalegyesü-

letek szervezésének s fennállásának, hogy nem rendelkezik a kellő számú tenoristákkal; mégis, ha tovább oszkodunk, rá kell jönnünk arra, hogy vannak annak egyéb, mélyebbre ható okai is, hogy a dalárda nemcsak most, de máskor is, némelykor egész ciklusokon keresztül szünetelni kénytelen. S legfőbb oka ennek első sorban az egyesületi élet iránt való érzéknek hiánya.

Sok egyesület van Csáktornyan. Minden egyesületnek megvan a kellő számú tagja. Tagbéli kötelezettségeinek is eleget tesz kiki; de az a baj, hogy a tagok legtöbbje azzal, hogy beiratkozik, hogy a tagsági díjakat több kevesebb pontossággal befizeti, azt hiszi, hogy kötelezettségeinek ezzel eleget tett. Hogy fölöslegesnek talál minden egyebet, egy pillantást kell csak vetnünk a választmányi vagy közgyűlésekre, hogy erről meggyőződjünk. Alig lehet egyiket vagy a másikat első összehívásra megtartani, mert a tagok kellő számban igen ritkán jelennek meg, a határozatképességet alig lehet kimondani.

A dalárdánál sincs ez másként. A gyakorlati óráknak pontos betartása itt is sok kívánni valót hagy hátra. Pedig, ha valamely egyesületnél, úgy ennél bizonyosan szükséges a kitartás, a fáradozás, mert a nélkül azt a készséget, routint, a mely

okvetellenül megkívánatik, hogy a közönség kritikáját kiállhassuk, meg nem szerezhetjük. Hasztalan itt a karmesternek a szak-képzettsége, ügyszeretete, ambíciója; hasztalan a kar többségének szorgalma, buzgó-sága, ügyessége; félig kárba vészett a reá fordított idő, ha a dalárdának oly tagjai vannak, kik sokat mulasztanak; kik a darabok betanulásával gyakori távollétek miatt elmaradnak: mert rovasára van az a precizitásnak, a correct összéneknek, mely nélkül művésziesség nem képzehető.

A hogy a dalárdának viszonyait ismerjük, meg tudjuk érteni a jobbakkal elkeseredését s első sorban a karmesternek elkedvetlenedését, valamint azt is, hogy ily körülmények között, ha a tagok egy részének szorgalma lankadni kezd, a nagy szünet magától megkezdődik s tart in infinitum.

Ily viszonyok között, ha már egyöntetűséget létrehozni nem lehet, legjobb volna a bajon a tagok szaporításával segíteni. Ha tömött a kar, ha minden egyes hang-nem elég, talán fölöszzámu taggal rendelkezik, egyiknek másikkal az elmaradását könnyebben lehetne nélkülözni.

Csáktornya lakosságának java eléggé intelligens, hogy a dalárdát ne csak meghallgassa, de abban közre is működjék. Mekkora kart lehetne ebből összeállítani s

A „Muraköz” tárczája

Megátkozva.

— Humoreszk. —

Írta: Szokolay A.

Január hava volt.

A zord tél fagyos tündére átsuhant a földön s fehér jeges virágot szőrt le utjára a hó-pelyhek millió csillagában. A nap vörvörös szálakkal átszitt arany fát volt borított a havas csucsokra; kemény, csikorgó téli idő volt, midőn a világra jöttem. Ugy, hogy bátran idézhetem e sorokat:

„Fagy volt, midőn a világra jöttem,
Majd hogy meg nem vet a hideg.”

Másnap keresztelni vittek. A pap sietett funkcióit teljesíteni, mert különben megfagyott volna! Borzasztó, ami ekkor velem történt. A keresztvíz (a nagy hideg miatt) meg volt fagyva, a szent atya öklével zuzta össze s úgy szórta a fejemre. Ennek megis maradt a nyoma, mert egy répanagságu kinövés a fejemben ennek köszönhető létezését!

Csak azt esodádom e dologban, hogy sem Pongrácz, sem Szervác, sem pedig Bonifác névre nem kereszteltek, hanem „Alajos”-ra.

Megtörtént a keresztelés s én e bajokat már elfelejtettem.

Ama boldog korban, midőn a gyermeki játszi

képelet pillangó szárnyaival repdes virágról-virágra, nem ismerve a gondot ... az egész mult egy tegnap, a jövő egy holnap ... szerelemet vallottam egy kis leánykának, kivel együtt jártam az ovodába.

A vallomást János kocsisunktól tanultam a konyhában, midőn ez Marink esküdzött, hogy szereti, hogy soh' sem hagyja el; kivéve csak akkor, midőn a ténsurat (édes apámat) kiviszi a pusztra!

Az én első szerelmi esküm a kertben egy folyondárral befuttatott lugasban történt.

— Lájta, én madát szejetem, — mondtam a kis csevegő leánykának.

— Ha mada endem, ugy én is szejetem madát — felelt ő szavaimra.

Hanem mi történt ez után. Apám a lugas mögött volt, mikor ezt hallotta, nekem rohant és egy moyorópálczával ugy megerősítette az eskümet rajtam, hogy én még most is érzem ez első esküm terheit.

Az első ütközet meg volt, és én ezt is elfelejtettem.

Később, midőn már „kis diák” lettem, a harmadik normalban nagy alkotmányosan megbuktam. A gymnásistáktól számtalanszor hallottam, hogy: „Egy secunda nem a világ!” — Gondoltam magamban én is majd eszel köszöntök be édes apámhoz.

Haza ballagtam az „Értesítő”-vel. Apám a pitvarban állt.

— No, hanyadik vagy flam — kérdé ő.

— A névsorban a 80 ik — feleltem néki még pedig egész bátran.

Nem azt kérdem te dupla fejlű, hanem tanulásban

— Hát ... bizony édes apám, egy secunda nem a világ — morgogtam a fogaim közt.

— Jer ide te ártatlan bárány — szolt nekem s aközben egész markával pödörte torzonborz bajuszát.

En hozzá közeledtem nem is sejtve, hogy mit fog most velem elkövetni. Megfogta az üstökömet, (születésem óta még ez idáig sem nyirta le a borbély hajamat) csizmaszárból kihuzta Rákóczy-korabeli pipaszárát s ugy elhuzta rajtam a Rákóczy indulót; hogy utolsó akkordjait még most is érzem.

Ezután pedig magához hivatva Német János magyar vargát s tudomására adta, hogy két hónap mulva hozzá adja fiát (már tudni illik engem) három évre inasnak. Legyen belőle sujszter — monda apám nagy haraggal.

Hanem ez egyszer fölloptam a dolgot. Tanultam a vakációban s a helyett, hogy Német bácsihoz három évre sujszterkurzusra mentem volna, két hónap mulva beiratkoztam a gimnásziumba, s apám haragját kiengesztelve ujra az iskola küszöbét koplattam.

Elmult ez is; a feledékenység fátyola eltakarta előttem e képeket.

(Folytatása következik.)

mennyire megtestesítője volna ez a társadalmi egyenlőség elvének is! Mekkora előmozdítója volna ez a közszellemnek, ha a városnak különböző rangú s állású férfiai a dalárda zászlaja körül gyülekeznek, hogy lelkesedjenek a dalért és lelkesítsék a közönséget a dal által. Ez volna a valódi demokratia és nem az, mely nálunk Magyarországon általában egy-egy frazisztelt tótszban hivalkodik.

A dalárda alapjában véve demokratikus intézmény és valóban csak ott vergődhetik művészi színvonalra, a hol a társadalomban kaszkülömbőség nem létezik. A hang lsten adomány, mely nem rangfokozatok és mandarinakalapon levő gombok szerint száll az emberekre. Kell tehát, hogy a közös adomány közelebb hozza egymáshoz birtokosait, bármily állást foglaljanak is el a társadalomban.

A nélkül hogy a dalárdeintézményt tulbecsülnök, ténynek kell elfogadnunk, hogy a dalárdának határozott létjogosultsága volna nálunk is. A dal nemesíti a kedélyt és fejleszti a zene iránti érzéket. Együttes ápolása kiragadja a sokszor sivár és szilaj mulatságok köréből a férfit. S az az egy bizonyos, hogy ott forgatják legszorgalmasabban a kártyát, a hol legcékelőbb az érzék a dal iránt. Az olasz, mely a világnek legdalosabb nemzete, egyuttal a legmértékletesebb ital dolgában is. Kedvtelése az ének és nem, mint az oroszoknak, az alkohol.

Mielőtt a német egység ténynyé vált volna, a daleyegsületek voltak zászlóvivői a nemzeti egység eszméjének. A hazafias dal varázserejével rést ütöttek a partikularizmuson. A »Wacht am Rhein« ezerszer és százezerszer elénekelve lelkesült hangulatban, majdnem annyit használt a német egységnek, mint Bismarcknak »vér és vas« politikája. A kedélyekben már létezett az egységes német birodalom, mielőtt a csatatér eseményei megalakították.

Ezért örvendünk, hogy a dalárda magáról újból életjel ad. Reméljük, hogy a kitarítás, mely a derék egyesület többségét eddig áthatotta, átragad majd a lankadókra is, hogy meg legyen a városban ez a faktor továbbra is, mely mig egyrészt mulattat, gyönyörködöt, másrészt a többi tényezőkkel vállvetve a magyar szellem terjesztésén közreműködnek.

Ne kicsinyeljük hát a dal jelentőségét, hanem ápoljuk és lelkesedjünk rajta, mert az a hazáról és a szabadságról is zeng!

Népesedési statisztika az 1890-ik évről.

A csáktornyai fára plebáni hivatalának s az izr. hitközség rabbijának kimutatása szerint fáránkban a lefolyt évben összesen 55 házasság kötöttet s halálozás folytán 48 odatölt föl. Ebből magára a városra 24—19 esik. A legtöbb frigy februárban (13), januárban (9), novemberben (8) s májusban (7) kötöttet. Decemberben csak egy pár esküdött örök hűséget. Esküvő nélkül maradt márczius hava. Legtöbben házastak Csáktornyáról (24 pár), Zala-Ujvárról (9), Szt.-Rókusról (6). Szászoknál lakodalmat nem ültek.

A családi állapotot tekintve 44 esetben legény kelt egybe hajadonnal; s mig legény özvegyet két esetben csak, addig özvegyember hajadont 6 esetben vezetett oltárhoz.

A nőszülési kedv a 24—30 évesek

között nyilvánult leginkább (29). Ötvenen tul két esetben történt házasságkötés s megjegyzendő szerény igényekkel, mert az oltárhoz vezetett házastársak is az ötödik X felé tartottak. A leányok közül a 20 éven aluliak keltek el leginkább; pártá aló került tavaly e korban 19.

Születtek a lefolyt évben összesen 344-en. Ennek legnagyobb contingensét természetesen Csáktornya adta (135). Zala-Ujvárról 43-an, Vidafalván 37-en, Felső-Pusztafán 26-an születtek. A fárabeli többi községekben a születések száma 19 en alul maradt; legkevesebben Jánosfalván (5) születtek.

A szülöttek között van 186 fiu s 148 leány. Halva született 4 fiu s 1 leány. Törvényes ágyból származott 154 fiu s 125 leány. Törvénytelen gyermek született Csáktornyán 23; ebből Buzásra esik 5 (50%). Nyírölygön törvénytelen gyermek nem született, pedig különben 16-al szaporodott itt születés utján a község lakossága.

Többes születések 9 esetben fordultak elő. Ikrek 7, hármások 2 esetben. Csáktornyára ebből négy esik.

A legtöbb születés márcziusnak (40), szeptembernek (32), februárnak s májusnak (29—29), áprilisnak (27), júliusnak s novembernek (25—25) jutott. Legkevesebben júniusban születtek (20). Erős fiúhónapok január, április augusztus és november voltak. Lányhónapoknak május, július s december vállottak be.

A halálesetek száma 228 ra (109 119), belőle Csáktornyán 109-re (52 57) rug. Az öt éven aluliakra ebből 112 (58 84) esik. Az öt éven tul meghaltak között nemházas 32, házas 50, özvegy 34 volt.

Az egészről kitetszik, hogy a fára lakossága tavaly 106-al szaporodott, Csáktornya maga 26 al; hogy fiu 38-al született (több mint leány; hogy 5 éven tul 14-el haladja meg az elhalt nők száma a férfiakét. — mig öt éven alul fiyermekek 4-el haltak meg többen, mint lányok; s végül, hogy az elhaltaknak 49.5 %ja az öt éven aluli kisdedekre esik, a mi mindenesetre végteloniul elszomorító körülmény.

Farsang vége Perlakon.

Febr. 8.

Carneval herceg ő fensége tehát ismét meglátogatott bennünket. Mondhatom, hogy szíj jókedvvel rotott közbünk s annyira derüre fokozta kedélyünket, hogy háshagyó kedden csak nagynehezen voltunk képesek tőle elszakadni. De hát ugyan hogyan? mikor egy egész hosszú évre kellett ő magasságától bucsut vennünk!

És mily sajtáságos! némely vidéken ugy tudatták, hogy Carneval már deresedni kezd; no mi boldog perlakiak még mindig újnak tartjuk, sőt eskütt merre rá tenni, hogy szívbem s kedélyben tán fiatalabb, mint most egy éve volt.

De bármiként álljon is e kényes ügy, az tény, hogy mi fölötte szívesen fogadtuk ő hercegségét s talán ennek köszönhető a tegnapi fényes estély sikere. — Mit talán? ... minden bizonynyal! ...

Ime, megkísérlem halvány vonásokban visszaadni. —

Már napokkal előbb elterjedt a hír, a kellemes hír, hogy — mulatunk. Mindenki tudta, hogy jelmezbál van készülöben. Nagy

stírgés forgás a szélrózsa minden irányába n No! a férfihadnál nem annyira, mint a nővilágban. Elkezdődött a titkolózás és féltékenykedés — egymás jelmezére; egyik szebb, meglepőbb alakzaton törte a fejét, kiki újabb alakzaton törte a fejét, zárkózott lett s még kedves a kedvesnek sem árulta el, hogy mit fog jelmeze annak idején jelképezni.

Pedig mindez nem más, mint egy kis megbocsátható hiúság, mert hisz a jelmezestély nem álarozos bál, s ha mindjárt áleza alatt jelennek is meg, az csak ideig tart, mert a láva csakhamar eltávolítottván, födetlen marad az arc s a jelmez többé nem takar titkot. —

A toronyóra még alig kongta az esti 8 órát s már is azt láttuk, hogy egy irgalmatlan bozontos medve mormolva járja körül a tágas tánczertermet; tánczoltatója alkalmasint visszakerült a narancsok házájába, mert sehol nem láttatá magát; hanem hát nem is kívántuk mi a medve orrára a lánczos vaskarikát, mert egészen szeliden viselte magát.

Még alig kezdtek megereszteni árját a szokott szólalomoknak s előttünk terem dr. Koch tanár, napjaink leghirnevesebb »tűdö-vészellensége«, most az egyszer azonban vizgyógyászati annonszokkal iparkodván magának pácienseket toborzani. Az alak, az azon előmlő méltóság; komoly, kimért viselkedés, impozánsul tudós arczél s megfontolva tett mozdulatok, mind, mind a nagy Kochra emlékeztettek. Különösen érdekfűdött a gyöngébb szervezettű szép-nem iránt.

Utána frappáns módon lepelt meg bennünket a 3 méter magas »czukorsüveg«, mely — mint felirata hangosan dicsékedt — opporoveczi gyárból került elő. Lakója — éppen mint házában a csiga — némán hordta magán s félhold alakú nagy száján finom papirba göngyölt bombonokat osztogatott és pedig a nőknek szalonczukorkák, a férfiaknak sárgarépa alakijában.

Különös feltűnést kelteettek a gyöngéd nem álcázásai. Igen elmes jelmezekben jelent meg a szép és deli termetű »fűt-faragó«, kit némelyek kezdetben a sötétség királynéjának tekintettek. Pedig az a szubtilis fekete létra s a balvállon nyugvó ezüst koromkaparó mindjárt tudtunkra adta, hogy a sötét fergetegszinű bársony öltöny kéménysörpöt jelképez. — Ilyen ügyes külsővel birt csoportja is: a válaszfétes öltözött »würtenbergi porleány« igen csinosan készült halvány rózsaszinű jelmezen; — az »ó-német alföldi pinczérnő« az akkori divatnak megfelelő ruhában és fűkötöben; — a hamiskás szerkezetű »kártyajáték« helyes beosztású darokklappokkal és sikkes női kalappal; a bátor felépésű »regatta« és szende arczu »halász-leány«, amaz virágokkal védve, ez evezővel fegyverkezve.

Rendkívül kedves volt a »tűz« gyors iramlásaival, ki magasra emelt baljában a csillámló sziporkákat szikráztatta, jobbával pedig magához szorította a viharos szárnyu »levegőt«, ki ógszin legyezővel szította a tüzet.

Az érdekesség netovábbja volt a bámulatos hasonlatig diszített »havanna«, ki minden tánczosát lekötölező mosolylyal kínálta meg egy-egy illatos havanna szivarra!

A kellem és szelidség méltó nővéreiként voltak tekinthetők a csáhos arczu »hollandi nő« és a teső bimbóra emlékeztető kis »Carnevall hercegnő«.

Igazán csak az elragadtatás hangján szólhatok minden egyesről, ki jelenlétével ékesítette a tegnapi estélyt. — Így a könyved röptül „postagalamb” angyalszárnyával; a megnyerő és nyájas modoru szép „czukrászónő” hófehér tolettjében; — az örökcsongésú „harangoeska” kedélyes társalgásával; a könnyed mozdulatu „arató leány”; a hallgatag és inkább komoly két „czigányzó”; a mosolygó arczu s éles tekintetű „muraközi menyecske”; a hóvirágszerénységű „elszászi leány” és csillogó szemű „magyar pórléányok” mind, mind édes emlékeket hagytak hátra.

Férfiasan állta meg helyét a két „bohóc”, helyre „tengerész”. mozgékony „Figaró”, sugár „spanyol grand” és bakalovon áró „jókée” is, kik a tánczólól fölhevült nőknek egy pillanattig sem hagytak nyugtot. De elősmerés illati a fáradszatlan rendezőszéget is, melynek pezsgő vértü tagjai a legéberebb figyelemmel kísérték a szép-nem tánczérdekeit...

És ezzel a tudósítás végére értem. Azonban szinte hallom a szerkesztő ur kérdését: „hát ki is rögtönözte ezt a kitűnően s került farsangi estélyt?”

Biz én kirakkolok a farbával s megmondom, hogy a mi kedves Götz Ferencz járásbiránk, aki minden idejét a mások jóvoltára fordítja hivatalban és hivatalon kívül egyaránt.

Most pedig a régi szokáshoz híven itt közlöm a jelenvolt hölgyközönség névsorát

Kisasszonyok: Banelli Hermina (brétagnei pórléány). Csizmadia Mariška (telmez nélküli) Grész Irma (Carnévaldi herczegnő) Grész Riza (hollandi nő, Csáktornya). Grünwald Irma (Ottok, j. n.) Horváth Blanka (kéménysöprő). Kocsis Regina (M. Sz. Márton, czigányzó). Laubhaimer Jolánka (N. Kanizsa, halászeleány). Laubhaimer Róza (N.-Kanizsa, regatta). Liszák Adél (muraközi menyecske). Lesnyák Tini (A Vidovecz elszászi nő). Fliszár Lujza (czukrászónő) Pap Gizella (Kis-Rada, parasztnő). Stöger Berta (harang). Stöger Katinka (pórnod). Sümegi Regina (arató leány) Sosterics Betti (czigányleány). Sipos Vilma (j. n.) Verbanesics Klára (muraközi menyecske). Vizmathy Gizella (pórléány). Weisz Riza (postagalamb) Weinberger Sarolta (j. n.) Weisz Mariška (Csehovecz, j. n.) és Terböcz Ilonka (A.-Kraljevecz, elszászi nő)

Asszonyok: Banelli Sándorné, özv. Csizmadia Jánosné, Blazinsics Györgyné, Grünwald Lőrinczné Ottok, Grész Alajosné, Hajdinyák Istvánné, Horvát Cs. Jánosné (kavanna). Haas Zsigmondné (A.-Kraljevecz kártyajáték). Goricsánecz Józsefné, Kostyál Ferenczné (würtenbergi pórléány). Klestinszky Dezsőné. Liszák Jenőné, Reichwein Antalné, özv. Reier Regina, Plichta Kázmérné, Sohár Kálmáné, Stern Frigyesné. Spitzer Józsefné, Sosterics Péterné és Pálné, Sipos Károlyné (titz) Verli Ernőné (levegő), özv. Verbanesics Heléna, Veröler Adolfiné (A.-Kraljevecz). Tóth Sándorné s még többen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **† Mihálovics József** bitorosérsek, egyházmegyénk hazafias püspöke f. hó 19-én, reggeli 4 órakor, 77 éves korában megszűnt élni. Halála nem volt váratlan, mert hosszszas betegség előzte meg kiszívódását és kitűnő egyháznagynak. Általános tisztelet környezte az áldott jólelkű főpásztor nemcsak a Muraközben, de az egész hazában

is, mert benne nemcsak a főpapot bálultuk, de a hazafit is, ki a hogy a függetlenségi harcban horváti származása daczára a magyar ügynek szolgált s érte várófságot is szenvedett, ép úgy gyűlölet tárgya volt residentiaijában — magyar érzelmei miatt. Pályafutását befejezte; a gyűlölet lángja is kialudt. Emlékezetét egyházmegyéjében tett alkotásai hirdetni fogják utódjainknak is, mint olyan férfit, ki a vallása iránti rajongást a türelmességgel, a lángoló hazaszeretetet a vallásossággal megegyeztetni mindenkor tudta. Legyen áldott emlékezte!

— **A magyar szent korona országainak** összes lakossága az utolsó népszámlálás szerint 17,335 929 lélekre rug. Az 1880-ik eredményhez képest, mikor 15,642.102 lélek lett összeszámlálva, a növekedés 10 82%^o. A szorosan vett Magyarország lakossága most összesen 15,122 514 és így a növekedés 10.15%^o míg Horvátországban 15 42 Fiumében 38.22%^o. Örvedetes tény, hogy a növekedés épen a magyarok lakta vidéken a legnagyobb, így pl. Csanádmegyében 19.87, Pestmegyében 17 33%^o. A magyarság 698864 lélekkal szaporodott és az anyaország lakóinak 54 22%^o át teszi, tehát erős abszolút többségben van. A mi a városok népességét illeti öt és 10000 lakón fölüli város van 30—30; 20 on felüli 19, 30-on 8, 40-en 4, 50-en 3, 70, 80 és 100000-on fölüli város van 1—1. — A házak száma 2 889 482; a szaporodás e tekintetben 12,18%^o.

— **Köszönetnyilvánítás.** Nagys. Királyi Pál orsz. gy. képviselő urnak; a stridói áll. iskola könyvtárának a' ándékozott könyvekért; Margitai József képezdei igazg. urnak a szives átszolgáltatásért; Simon Lajos járásbiró, dr. Bárdi György ügyvéd és Gráner testvé' urnaknak a stridói áll. isk. szegény tanulók felruházási pénzalapjához nagylelkűen adományozott 1—1 frt jutalomért, Krauthacker József stridói körjegyző urnak ez érdemben kifejtett buzgalmaért legáltalósabb köszönetét tejezi ki Horváth Gyula, a stridói áll. isk. igazgatója.

— **A helybeli dalárda** nemes intencióból hosszszas szünetelés után végre életelt adott magáról. A lefolyt hétnek szombatján gyűlték össze tagjai Szeivert Antalnak, a dalárda elnökének összehívására a közs. iskolában, hogy nemzetünk ujjauszületése napjának, márczius 15 ének szokott módon való megünneplését megbeszéljék. Határozottlag kimondatott akkor, hogy az ünnepélyt a vasárnapra való tekintetből márczius 14 én tartják meg A program összeállításával a karnester bizatott meg. Az ünnepi beszéd elmondására az egylet jegyzőjét, Zrinyi Károlyt kérték fel. Közöséget az estélyen szivesen lát a dalárda. A rendezés részleteit később tudatják

— **A Muraközi takarékpénztár** tek. igazgatósága a Kis-dóvó Egyesületnek újabbban ismét 40 frtot volt kegyes megszavazni. Miután a tenni összegnek kézbesítését annak nyilvánossá tételevel e lapokban is elismerném, a megszavazott összegért sietek az egyesület nevében legfőbb köszönetet mondani. Ziegler Kálmán, egyt. elnök.

— **Athelyezés és kinovás.** A vallás- és közokt. m. kir. miniszter Bartha Gyula dr. alsó-lendvai polg. isk. igazgatót hasonló minőségben Nagy-Kanizsára helyezte át; helyébe Kiss Dénes zala-egerszegi polg. s keresk isk. tanárt nevezte ki igazgatónak.

— **A M. G. T. S.** igazgatósága ma délelőt 11 és fél órakor ülést tart.

— **Holnapra** harmadrendű kritikás nap-ira virradhatunk Falb szerint.

— **Lapunk utolsó számában** között „Nyílt levél”-be értelemzavaró hiba csuszott be, mit ezennel helyreigazítunk. Ugyanis a záradék előtt foglalt B) tételben **harmadik beiktetés** helyett **negyedik beiktetés** olvasandó.

— **Mult évi** december hóban tek. dr. Buzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő ur 24 frtot volt kegyes a helybeli községi elemi népiskola részére küldeni oly célból, hogy ez összeg a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanusított tanuók között kiosztassák. A kiosztást f. évi január 20-án Ziegler K. isk. sz. elnök ur volt szives teljesíteni. — Fogadjja ugy a szeretve tisztizelt tanfelügyelő ur az infézet iránt tanusított jóakarátáért, valamint lánghuzgalmu iskolaszéki elnök ur is faradozásáért az infézet és a megjutalmazottak leghálás köszönetét.

Jeney Gusztáv ig. tanító.

— **Halalozás.** F. hó 14-én szenderűt hosszszas szenvedés után jobb létre városunk egy általánosan tisztelt családjának matronája, özv. Lukofnák Károlyné. A boldogult 75 évet élt. Lukofnák János süttömester anyját, Szinkovics Ferencz helybeli közs. tanító s Szeiber János szappanfőző anyósukat gyászolják az elhunytban. Temetés nagy részvét mellett febr. 15 én vasárnap ment végbe. Nyugodjék békében.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli nőegyesület pénztári állományának gyarapításához a helybeli Csáktornyai Takarékpénztár 40, a Muraközi Takarékpénztár 30 frtot volt szives járulni. A midőn ez összegeknek átvételéről a nyilvánosság előtt ez uton számot adnék, a jótékonyag oltarára lerakott ezen kegyes adományaiért fogadják a tek. igazgatóságok a jótékony nőegyesületnek legfőbb köszönetét.

Göncz Lajosné, elnök.

— **Hymen.** Tamás Sándor letenei fiatal földbirtokos oltárhoz vezette tegnap Horváth Imre rátkai kasznárnak nevelt leányát, Szelenyi Emmát. Tartós boldogság kísérje egész jövőjükre kiható eme fontos lépésüket.

— **A perlaki társaskör** e hó 8-án tartotta meg évi rendez. közgyűlést, mely alkalommal az igazgatóság egyhangu választás után következőleg a-akult meg: elnök: Götz Ferencz kir. járásbiró; alelnök: Grész Alajos ügyvéd; háznagy: Horváth Cs. János kir. albiró; pénztárnok: Tóth Sándor el. isk. igazgató; könyvtárnok: Witkovszky Sándor al. tanító; titkár: Sipos Károly gyógyszerész; választmányi tagok: Kostyál Ferencz főszolgabíró, Varga János plébános, Klestinszky Dező kir. albiró, Jancsó Gyula kir. telekvezető, Banelli Sándor tak. pénzt. vezérigazgató; Plichta Kázmér segédtelkvezető, Silyomi Tivadar szolgabíró, Sohár Kálmán bir. végreh. és Eben-spanger Miksa; vizsg. biz. tagok: Banelli Vilmos, Mattersdorfer kereskedők és Stern Frigyes utbiztos. — A közgyűlés az elnök életésze mellett ért véget.

— **Alsó-Domboruról** vett levél szerint a február 9 én tartott táncmulatságnak tiszta jövedelme 23 frt 96 kr. volt. Felülfizetni szivesek voltak: Zechner Jakab Svabeg 2 frt, Klostszki Ernő Zala-Egerszeg 1 frt; Zsulan Lipót János Bustyaháza 2 frt 50 kr., Faics Ferenczné 1 frt 50 kr., Neufeld Adolf 4 frt 4) kr., Pichler Imra 30. Löwe Adolf 80, Korber János, Rosentfeld Ede, Horváth János 50—50 kr. Schlesinger Eadur 1 frt 40 kr. Utasi József, Ruskák Iván, Ferstl Antal, Horváth Vincze, Löke Lajos, Pók Jenő, Gránicz Károly, Neustadt Bernát, Hajdinkai István, Neufeld Odón és Loncsaries Vilma 40—40 kr., Hirschler Jakab 3 frt 80 kr., Csimmserman Ferencz 1 frt 40 kr., Sonnevaud Herman 80 kr., Csizmesia Fábán, Miszer György és Neufeld Henrik 50—50, Medved István és Stárki Antal 30—30), Hilti Vincze és Dröszler Gyula 20—20 kr. Fogadják a nemes adakozók az egylet és a rendezőség hála köszönetét.

— **Schlesinger Mór** helybeli lakos az iránt folyamodott a megyei közig. bizottsághoz, hogy a Csáktornya-ukki vasutvonalon mentén a képezdei épület közelében utatjárt létesítsessék. A közig. bizottság ez ügyben a helyszini szemlélt elrendelése arra Ziegler Kálmán kir. közigjegyzőt, törvényhatósági biz. tagot küldte ki.

— **Torzszulott** Perlakon egy szegény parasztszázony oly gyermeket szült, kinek feje, szája, dereka egy tökéletesen kifejlett békához hasonlított. A gyermek halva jött a világra.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF.
Főmunkatárs ZRINYI KÁROLY.

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tčude se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jozefa** urednika vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjžara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Zimski razgovori.

VI.

Muž ti mora opažati iz tvojih očih i tvoga čela, ter iz njih kakti iz knjige čitati, da vse to kaj delaš iz ljubavi proti Bogu i njemu delaš, a to netrebaš da s rečmi povedaš, već s tvojimi čini; da svojemu mužu pogadjaš iz lica, kaj ga raduje, pak te da činiš; da bistrim svojim okom zeznaš kaj rajši je, pak ga ti vedkrat iznenadiš, ter pripraviš tečnu obljubljenu mu hranu, skrbiš mu za počinek, i navek za čistu rubje, obujke i rubce za nos i tak dalje.

Jaga: Doista je živa prava istina, da bi mi morale tak delati, da omilimo svojim mužem.

Roza: Tak je: Bog je dal mužu ženu, da mu je pajdasica življenja, stvoril je nju kak nam sveto pismo povēda iz rebra njegovoga, da bude jedno srce, jedna duša. — Ej draga Roza! vi ste srećna žena! rekla je Jaga. — Vsa ti moja sreća postoji vu sreći mojega dragoga muža: gda on plače, i moje srce plače. gda on tuguje, i moja je duša tužna. Opaša vse to bistro oko njegovo, da mi onda vu skrovnosti srce trpi, akoprem mu nikaj od sebe nepovēm, da ga još više nebi raztuzila, već ga ljubljeno, kak je samo priliki batrivim. Na vsemu budi vekivečnomu Bogu hvala.

Ali draga suseda, vi ste preostri sa svojimi kćerkami, to su prav snažne i čedne devojke; nemre ih se čovēk za dosta sit nagledati, rekla je opet Jaga. Moja Magdica rada bi negda k njim došla, da kaj viđi a vi, kak mi veli, toga nedopuščate. — To je moja najsveteša dužnost, da pazim na svoju dēčicu, a na devojke nigdar se zadosta paziti nemre. One su krhke kak steklo (glaž) koje, ako jenkrat pukne, zgubi svoju vrednost. Tak i devojke ako se pošklizne, ako zgubi svoju nedužnost, nigdo joj nje više povrnuti nemre.

Mati mora biti skoznujući angel svojim kćerkam, ar samo tak more izuniti navuk našega Zveličitelja: Blaženi su čistoga srea. Čisto srce stan je Božjega mira i pokoja. Mo e kćerke imaju zadosta posla i sabave doma, za drugimi sabavami, rasveselenji niti neblepiju. Ufam se, da se bude izpunila ona naša reč: Jabuka da leko nepada od drēva. Ja ih barem vsemu dobru privučavam, napučujem i vu vsem im način pokažujem, kak moraju kaj delati; ar hočem da budu negda — ako jim Bog da svoj sveti Blagoslov — poštene i vrēdne matere.

Od toga vsa budućnost našega naroda zavisi, da budu žene dobre majke i marljive gazdarice. Žalibože one se prav najviše zapuščaju! One imaju prve početke svete vēre i bogoljubnosti vu srca dēčice

zasaditi, da budu jednoc pošteni ljudi, bogoljubni kršćeniki.

Jaga: To je vse prav, ali ipak pe velika oštroča nevalja. — Roza: Drage moje! na to se nigdar nisu potužile moje kćerke. Imaju one ljepoga razveseļjenja; a gda žele kam iti, pustim je, ali je sprevidjam, da mi nesađu vu kakov god razvuzdanu društvo. Pak im se i mili na vi e doma. Ljep vrt, vu kojem si cvētje pōvaju, njihova je radost nedužba. Lani su hoteli videti Bistricu Rakla sam njim: anda spravite se, isli budemo skupa, da se dragoj maiki Jesuševoj, blaženoj i prečistoj dēvici Mariji pomolimo vu Bistrici i da se vu obrambu preporučimo. Ali da bi ih same pustila, nedaj Bože: moglo bi vi e grēha biti, nego pobožnosti. Im znate kak žalibože naš svēt bavi, i zakaj ide na proščenje: nekoji iz grēšnoga nakanjenja, nekoji više od navade nego od prave pobožnosti!

Jaga: Ali budete ipak dopustili mojoj Magdici, da gda gda dojde k vašim kćerkam, gda budu kaj delale vu vrtu, da se kaj navče.

Roza: Od srea rado. Vaša Magdica je pristojna čedna dēvojčica. Ja samo netrpim, da se zevrakom pajdaši, jer se s vekšinom takvom prilikom koje kakvi govori vodiju ili se gdo odgovarja Ja hočem, da mi devojke budu pristojne, čedne, da kaj česa negovore, nego da budu srmežljive vu govoru. Vu vnogom govoru sakrive se vnoo krat šuplja pamet. Neima goršega od brbljave žene, a to je navika (šega) od mladosti, koja se vu starosti nemre ostavitii. Kľafranjan se vu vnogim i vnogim neprijateljstvam i zamēram početak dēla. Magdica anda nek slobodno dohadja, kada budemo navlastito vu vrtu kaj delale ili šivale, more kaj česa videti i navčiti se.

Treza: Vi ste ipak, budi vam prez zamere rečeno, poleg vse svoje bogoljubnosti i poštenja vnoo tuge i krivice preperteli? Kak ste mogli to vse podnašati?

Roza: Ne budi dragomu Bogu sponošeno! Bog je tak hotel, mi smo podnašali našu tugu i nevolju s zaufanjem vu njegovu svetu pravidošnost, pak nas je zato tim ljepše očistil i s milošću nadaril. Po vihu kuliko vugodnost čutimo blagodati toplote, gda sunce presveti! Za težkim btegom kak nam je drago i povoljno zdravje, ter ga uvamo, kaj više moremo! Na nas su se izpunile na las reči našega Zveličitelja: Blaženi, koji kaj trpiju zavadi pravice; ar bude njihova nedužnost se izkazala, ter tim sjajneša bude. Osvēttal je dragi Bog obraz naš p ed svētom, vredil je vse tak da je morala istina na svetlo doiti. Zato se nigdar se nesmemo nigdar kratiti pravici biti i istinu ljubiti, ter ju vsigdar očitovati,

makar morali gda kaj od ljudih terpeti ar nam to bude dragi Bog, kak je obećal, stovrstno naplati!

Jaga: To ste vi verek, ako itko za služili, već zaradi onoga staroga Boltaka, koga ste smrt dohrali. Ar drugač bi bil gde pod platom preminul.

Roza: Vsako dobro delo samo se sobom naplaćuje. Mi smo kakti kršćeniki vršili samo svoju dužnost; ar drugi Jezus zapoveda: Budite milosrdni! pak dodaje: Blaženi milosrdni, ar budu milosrdnost zadobili. Dobili smo već zadovoljna plaću čutenjem, da smo vršili svoju dužnost, kuliko smo mogli. Ali zvun toga pošten on stavec vu vnogom nam je bil od hasne; na dēcu nam je pripzil i opominal, gde je trebalo, pak je i delal, kuliko je mogel ter si je tak zaslužil vsakdašnji kruhek. A kaj je glavno, sam Bog nas je sato obilno naplatil već ovd na zemlji, a stavec vumrvši, ostavil nam je prave milosti blagoslova Božjega, da nam prilčno vse dobro ide Slava mi i hvala budi!

Vidite, drage moje prijateljice, copranje i posnavanje vsakojacke tajnosti je, kaj obdržavam Božje zapovedi, ter svete navuke dragoga našega Zveličitelja Jezusa Kristuša slu am i njih se držim. Zaklon mi je vēra, obrana su mi navukl Jesuševi. Oh kuliko bi mogle srećne biti vnoo žene, da bi si gliboko zapilile vu pamet osem krēposti, koje nam Jezus preporečua, ter vsakoga blaenim nazivlje već na zemlji, koje te krēposti zvršava! Ne čudite se, drage moje prijateljice, da nam ljepo vse ide pri gospodarstvu da nam rodi polje i gorice, da ima mljeka i meda i vsakoga smoka dosta: to je vse dar Božji, našom mukom, našom brigom, snagom i razborom pridelan i stećen.

Bogoljubnoga delavca Bog miluje, njemu vse pripomaže, a vsako mu milosrdno delo stovrstno naplaćuje. Budite i vi takove, pak imate tajnu i dar, kojim budete vse težkoće života nadvladale, ter budete srećne. Na to su se prijateljice razisle. želeći si dobru noć! s Bogom.

Gospodarstvo.

Gospodarski naputki za svrāetek zime.

Gnoj je stvar vu poljodstvu, najpotrebneša i najznameniteša. Dok je sanjak, nek gospodar gleda, da zvozi ves gnoj na polje ili vu vrt. Prav govoreć, ov posel imal bi već biti gotov; ar je zimsko, mrzlo vrēme najprikladneše za prekopavanje i nakladanje stvari, koje drugač smrdē i mažu. Gda se izvosi gnoj na polje, nega je potrebno na male kupce zmetati, nego na čim vekše, da se neizhlapi. Dan dva prvlje nego li bude zemlja oral, onda ga moreš po zemlji razmetati.

Isto tak, gdo ima jamu, vu koju se

izcédja gnojšćica, naj ju vezda izprazni ter odpelja vu voćnjak (sadnjak). Nego zemlju mora na više mćsti s motikom izrovati, da zemlja more gnojšćicu vu se srkati.

S a d je potrebno za dobe obrezati i od gusenićih jajec očistiti. Za rezanje vrđi regula, da se moraju one svrzi odrezati, koje se jedna s drugom ribaju, dotićeju. Gde smo odrezali debljeću svrzu, potrebno je odrezlnu (ranu) omazati ilovaćom, pomćšanom s kravćkim lajnom i krvjum.

Jajca od gusenice moraju se rezgati. Nije dobro iskati samo ona gujezda, koja vise med šibicami kakti torbice, ili kak da bi bile oblećene s debelom pavučinom; nego ima i drugih gujezdah, koja su namotana kakti prstan od samih drobnih, tvrdih jajec, — a nekoja su opet prilćena na kćri drćva kak guta, kosmata goba. Guse-nice, koje iz takvih gujezda izhadjaju, navdno su pogibeljnćse od onih prvih.

ZABAVA

Najljepši ćovek ovoga sveta.

Priredil: GLAD FERENCZ.

Daleko vuni on kraj merja, gde pripovesti rasteju, živel je jenkrat jeden izvanredno ljepi ćovćk. On je bil tak ljepi, da njemu spodobnoga već od obstanka svćta poćemći pak do vezda nega bilo. Niti su ga drugać ne svaki kak najljepšega med najljepćimi, zmalali su njegovu spodobu i prodavali su po celem orsagu. I kralj je takaj kupil jednoga kipa i rekel je, da je već vnuć orsagov i ljudih videl, ali takvoga podpunoma ljepoga ćovćka još nigdar. Tullikajće i kraljica se je zazabila gledajuć toga kipa, i vu zaćudjenju prijala se je s obedvemi rukami za glavu.

Dej me poslušaj, — rekla je ona kralju — ja pod nikakov naćin nemrem verovati, da bi taj ćovek tak ljepi bil, kak njegov kip kaće.

Ja pak verujem! — odgovoril je kralj — im se nebude ipak nigdo podufal mene vkaniti? Pak da se budem još bolje osvćdoćil, pošćjem ov hip šest soldatov po njega, koji ga budeju na moj dvor dopratili. Onda se bude već dokazalo, jeli je za istinu tak ljepi, kak njegov kip osvćloći. Ako pak je ne tak ljepi, onda ga dam taki streljiti.

Taki je bila zapoved dana, da se šest soldatov ima na put spraviti, koji budeju toga najljepšega ćovćka ovoga svćta k njemu dotiral. Ovi soldati su putovali tri dni i tri noći i komaj su dospeli k hići, gde je ov najljepši ćovćk stanuvao. Ali se je on prestrašil, kad je ovih šest soldatov zgleđal! I onda stopram, gda su mu povedali, zakaj su došli.

Tužen i žalosten ov najljepši ćovćk vzel je prošćenje od svćta i od žene i spravil se je na put sa soldati. Gda su već došli do kraja hataru onoga sela, onda je rekel:

Vi plemenita i vitećka gospode, dopustite mi, da se za mali ćas dimo navruem. Ja sam moju molitvenu knjićicu zaboravil domaj a prez nje nebi rad iti na daleki put.

Soldati jesu privoljili. Tri su tam na mestu ostali, a tri su ovoga najljepšega ćovćka dimo spređadjali. Kak su dimo dospeli, Bože moj, kaj su zgleđali! Gospa ovoga najljepšega ma s toga svćta imala je jednoga ćećka pri sebi, koj nju je prav onda vu narućaj prijel i kušuvao.

Onda je vzel ov ljepi ćovek batinu, i

zbuhal je ćećka na pol mrtvoga, na to je poizkal svoju molitvenu knjićicu i rekel je onda svojoj gospi:

Žena, ti si mene vkanila, i zato me već nigdar nebudeš vidla!

Ali ova velika serditost, je toga najljepšega ćovćka tak preobrnila, da je tak grđi i oduren postal, da ga je neć bilo moći gledati.

(Dalje sljedi.)

KAJ JE NOVOGA?

Mihalovits Jozef.

Kak nam dopisi javljaju iz Zgreba, Mihalovits Jozef naš nadbiskup i kardinal je 19-ga o. m. vu 77-tom letu svojeg živiljenja vumrl. Pokopan bude vu tork (24-go) Ćeli orsag se žalosti, a prem mi, koji smo našega glavnoga pastira izgubili vu njem. Vekivećni naj mu se raj svetli!

Kraljevska familija vu Budimpešti.

Njegovo Velićanstvo kralj došel je ćrez nekoliko vremena staouvat vu Budimpeštu. Od onda je višekrat pođeljuval audiencije. Njegino Velićanstvo kraljica Jalsabeta došla je takaj vu Budimpeštu jednakić putem iz Monakova, gde je pohodila svoju kćerku Gisellu nadvojvodkinju. Nj. Velićanstvo kralj došel je pred nju na banhof i odpeľjal ju je pod ruku do košćije. Uz veliko pozdravljenje vngobrojnoga ljudstva odpeľjal se je kraljevski par vu grad, gde su onda taki išli vu ćirkvu svatu među poslušat. Prigodom st nuanja Njihovih Velićanstvah vu Budimpešti, bude pri kraljevćkim dvoru više zabavah.

Jeden ponizen tat.

Vu jednoj kavani vu Budapešti vkradjeni je bil jednomu gosponu kaput. Tak, koj je kaputa vkral, ostavil je na mestu svojega staroga kaputa i jednu ćelulicu vu njem, gde je bilo sljedće napisano: „Dragi moj gospone! Na moj stari kaput nije mi već nigdo hotel peneze spoditi, niti sam ga neć mogel založit. Naj mi oprostiju da budem vezda z njihovim kaputom sreću probal. Naj se vezda za koj dan s mojim kaputom zadadovoljiju. S bogom!“

Neprićlika amerikanskog milijunara.

Jeden amerikanski milijunar zaputil se nezđavnja vu našu stran svćta vu Europu, da se zabavlja-rarezeli. Posljedice ovoga zabavnoga puta za stalno nebude mogel nigdar zaboraviti. Vzel je sobom više jezer forinti vu gotovom i jedno pismo s kojim bi mogel gde god opet ponese zdići, ako bi mu sfalili, odputil se tak vu Talianski orsag. J den većer kad je tak išel iz zabave na svoj kvartir, zgrabili su ga na vullici toľvaji, pak su mu vzeľ vse peneze i drage stvari, koje je imal pri sebi. Gda su već to obavili, nabuhali su ga onda tak, da je krvav ostal vu grabi. Gda je k sebi došel i doľvel se na kvartir, tak je zgleđal, da ga nigdo neć poznal, da bi on bil milijunar. Gospodar one hiće zasećteral mu je vse stvari, ar je neć mogel platiti kaj je bil dužen, a na zadnje došel je siromasni milijunar, koji je samo englianski znal govoriti, zaradi prosjćenja i klatenja vu rešt. Mesec dni je siromak sedel vu reštu, dok je neć amerikanski poslanik za njega zeznal i penceze mu dal na put. On se je povrnil za navćke dimo, ar mu nebude već volja iti se vu Europu zabavljat

Grobovi esztergomskih nadbiskupah, primasah Majjarske.

Sigurno je ćudna sudbina, da od 73 majjarska primasa, koji su od svćtoga Stefana do deneš sedeli na nadbiskupskoj stolici vu Esztergoma, samo njih 11 leći pokopano vu mestu njihove rezidencije. Glavni zrok tomu ima se vsikak poiskati vu burnih prešćestnih vremenih, koja su ih gustokrat tirala s njihovoga stana vu stranićki svćt. Vu esztergomskej grobnici (gruftu) leće vezda Simor i njegvi nesporodni predćastnici Scitovskij, Kopácsy i Rudnay, zatim Abros Károly, Tomaš Bakóš Erdődy ljeta 1621, — Ivan Vitéz ljeta 1472. — Dioniz Széchy ljeta 1465. — Demeter ljeta 1386. — Benedikt ljeta 1261. — I. Martin ljeta 1161. — Ostali primasi leće na vse strani, a za vnuće se ni nezna. Vu Požunu su pokopani: Grof Jozef Battyány ljeta 1799. — barun Jarkocz ljeta 1765. — Imbro Eszterházy ljeta 1745. — grof Mihály Csáky ljeta 1757 — Augustin Keresztély ljeta 1725 — Leopold grof Kolonić ljeta 1707. — Gjuró grof Szécseny ljeta 1695. — Gjuró Lippay ljeta 1666. — Peter Pázmán ljeta 1637. — i Fejérvóky ljeta 1596. — Gda su Tu ki se zagrozili Esztergomu, preselili su se primasi vu Trnovu, gde su ostali skoro 300 ljet. — Vu Trnovi su pokopani primasi. Losy ljeta 1642. — koji je cesara Leopolda držal na kustu, Ferenc Forgáč. Kutassy ljeta 1661 — Antun Vrančić ljeta 1578. — Olah ljeta 1568. — i Varday ljeta 1549. — Vu Marija-Celju zakopan je primas Szélepcsényi. Vu Erdelju vu Gyula-Fehérváru leći kardinal-primas Gyura Martinuzzi-Utješćenović, koji je zapo il svoju karieru kakti kuhtići (sokać) vu Esztergomu, a bil je vvmorjen ljeta 1551. vu aivincijevom dvoru. Njegovo ranjeno telo ležalo ju 70 danov nepokopano. — Vu Feravi leć mladi primas Hipolit (1520 ljeta), vu Solngradu Ivan vumrl ljeta 1489. — vu Pesori princ Hohenlohe ljeta 1423. — Nezna se, gde su pokopani primasi Binyffy, koj je vumrl ljeta 1179, — Vaucsa, Tegledy, Monozslo, Lapeš, Palocz, Szakmeny i pri Mohaću poginuli Szalka.

Vuk!

Vu Szilágy varmeglji vu toj veliki zini došli su vuki vu sela i napali su više ljudih, nego na sreću nise nikaj zla pripetilo. Petoga februara išle su dve ćene, koje su nesle papriku (perprića) na trátvo i najenkrat došel je jeden vuk pred nje i hotel je nje ugrabiti, ali vu njihovoj nevolji domislile su se da imaju sobom papriku, i tak su vuka vu oći na papricirale, da je rućeć od njih pobćgel.

Iznenadjeni tati.

Iz Békés-Ćaba pićeju, da su jedne noći došli tati vu porezni ured (vu šćeramći) stim nakanenjem, da budu peneze vkrali. Nepoznani ti lopovi razbili su vrata i zlećjenu kasu: ali na veliko ćudo njihovu nisu našli vu kasi niti jednoga krajcara. Na sreću da su bili penezi jeden dan pređli vu Budapeštansku centralnu kasu poslani.

Nekaj za kratak ćas.

1,

Bogatstvo,

Jeden siromasen mladić sestao se je jenkrat sa svojim bivšim navučiteljom, kojega je ponizno pozdravil, ruku kušnul i zapital za zdravlje. A kad ga je navu

čitelj zapital: Kak je dragi moj Misko? odgovoril je mladič: alo, dragi gospon navučitelj! siromašen sam, nigdi nikaj nejam. Kak to, rekel je navučitelj, — a vidim te nut, zdrav si kakti kremen, zrasel si kak zeleni bor, rumeni ti se obraz kak rumena ruža. Tojeat, odgovori mladič, ali sam siromašen, nejam ni kakvoga imanja. Na to ga je navučitelj prijel za desnu ruku i rekel: Evo ti desnica snažna i privčena pošlu, jeli bi ju dal odse i za jezero forinti?

Naj mi veruju gospon navučitelj, nebi ju dal odseći niti za punu torbu jesarkih, odgovoril je mladič.

Evo ti vu glavni dva zdrava oka, kojimi gledaš po bolum svētu i čudesa vu Bozjoj prirodni na nebu i na zemlji, od sunca do praha, od travice do hrasta. Za kuliko bi dal vid svojih očih? zapital je učitelj.

Niti za nikakvo blago na tom svētu, rekel je mladič.

Navučitelj je opet nastavil: Imaš vuha, kajimi čuješ, kak potok zubori vu dolju, vetrič suj, vtičice spovaju; čuješ glas prijateljov; za kuliko bi dal sluh?

Za nikakve peneze*, odgovoril je mladič.

Navučitelj je onda dokončal ovak: Anda, dragi moj! bogat si, prebogat. Marljivo delaj, moli se Bogu i mudro šparaj, pak se budeš posteno hranil svojim kruhom, a svun toga vega zapameti si dobro, kaj ti budem vezda rekel: Najvekste je zemeljeko dobro, imanje i blago: zdravje i veselo, zadovoljno srce.

LOTERIJA. Grac 14. februara 1891. **48 85 25 5 49**

Gabonadtrak. — Cena žitka.

1 m. maza. — 1 m. cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	7	75
Zab	Zob	6	50
Rosa	Hrah	7	—
Kukuricza	Kuruza	6	60
Arpa	Ječmen	6	75
Fehér bab	Grah beli	7	50
Sárga	zuti	6	50
Vegyes	zméšan	5	75

NYILTÉR *

Selyemszövetek 25%, 33%, 50% engedménnyel az eredeti árakból küld méter és végenként díj- és vámentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Mintak azonnal küldetnek. Levelek Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó.

*) E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

ODGOVORNI UREDNIK:
MARGITAI JOZSEF
Glavni suradnik:
GLAD FERENCZ.

KERESTETIK

Ügynökség átadása végett az osztrák-magyar monarchiában kiterjedt ösmeretséggel bíró ügyes egyén. Az átadandó árucikk igen kedvelt és könnyen elárusható. Ajánlkozók küldjék meg címüket a jelen foglalkozásuk megjelölése mellett „G. 900.” jegy alatt

SCHALEK HENRIK

hirdetési irodájába Bécsben.

712

PSERHOFER J.féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A:

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító ladaesok.

ezelőt általános ladaesok neve alatt; ez többi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen ladaesok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Ertizedek óta ezen ladaesok általános eltejedésnek örvendeznek és alig van család, melyben ezen kitünő háziészterből készült nem volna található.

Szántalán orvos által ezen ladaesok háziészterű ajánlatnak és ajánlat mindkét oldalon oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, köhika, vértülnél, aranyér, bétletlenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkór, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító ladaesok oly könnyen hatnak, hogy a legesékélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A szántalán háziészterű, melyet e ladaesok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészétség visszanyerése folytán hoztak intéztek, ezen helyen csakis néhaánat említetté ason megjegyzés, hogy mindenki, a ki ezen ladaesokokat egyszer használta meg vagyunk gyódsóv, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888 okt. 22-én.

Takintatos Úr!

Aláírt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztító ladaesóból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Plödnitz mellett, 1887. szept. hó 13-án.

Takintatos Úr!

Isten akaratá volt, hogy az Ön ladaesai keszelm köed kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekombagban megbűlttem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó ladaesai gum nem mentették volna meg. Az isten áldja meg. Onn azért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen ladaesok engem is útkéletesen ki fognak gyógyítani, a mit már másoknak is egészétség visszanyerésére tapasztalási szolgáltak.

Bécs Újhely, 1887. nov. 9-én.

Melyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagyömöm nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruban és vikorágában, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlen egy dobozt kapott Ön kitünő vértisztító ladaesából s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josef.

Eichengrabern, Göfhl mellett, 1889. márcs. 27-én.

Takintatos Úr!

Aláírt kéri ismét 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő ladaesából. El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen ladaesok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a menveleőknek legmegelőgöbben fogom ajánlani. Ezen háziészterű tetszessémi használata után ezennel felhatalmatom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Keilbach mellett, Sallitza 1886. okt. 8-án.

T. Úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító ladaesából 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos ladaesainak bősözetében, hogy egy gyomor-bajról, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen ladaesok nálam sohasem fognak kifogyani, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel.

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító ladaesok csakis a Psershofer J.-féle, az „arany birodalmi almához” csatoltott gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem ladaesot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül: bérmentelen utávételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az ősszeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postaltalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NE. Nagy előterjedésből következőben ezen ladaesok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utanoztattak; ennek következtében kériük csakis Psershofer J.-féle vértisztító ladaesokhoz követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasításja a Psershofer J. név aláírásával fekete színben és midőn egyes doboz fedelén ugyanazon aláírással vörö színben van elítva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatás, legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok. u. m.: gerincz-agy-bálatom, tagszagattas ichias, migraine idős fogfájás, felfájás, fűlszagattas stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Psershofer J.-től. Ezek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelenczével 2 forint.

Általános tapasz Stendel tanártól. Útes és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjuknak, sebes- vagy gnyulat-mell vagy más ily bajknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam Psershofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokras minden időt sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifüvedy, egy általánosan ismert kitünő háziészterű szer hurut, rekedtség, göröcs köhögés stb. ellen. 1 üvegcsko ára 50 krajcar, 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajcar.

Élet-esszencia (prági csöppök), megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziészter. 1 üvegcsko 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só Bullrich A. W.-től. Kitünő háziészter a rossz emésztés minden következményei u. m. fofájás, szédülés gyomorgöröcs, gyomorhég, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 60 krajcar.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por meg-szünteti a lábizzadást s az áltálal képződő kellemetlen szagot. Épen tarta a lábbelit és mint általában szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 krajcar. bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só kitünő gyógyszer. gyomorhorot és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítmányeken kívül az osztrák lapokban hirdettél összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a penzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utávétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az ősszeg előre beérzik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékelttebbek.

Magányevőknek való gyönyörű minták ingyen és bérmentve. Szabóknak való mintakönyvek, a minők még nem léteztek, bérmentelen és 20 forintnyi belé mellett, mely ősszeg a megrendelés alkalmával levonatik.

Ötözetekre való kelmek. Peruvien és dosing a magas Cterusa számdára, szabályszerűt kelmek és, és kir. hivatalnokok, veterán, tüszelő, sorász, cseléd-egyszerűk, teke- és járkasztatré való penzö. Iodén vizmentés kelmek va tászkabakok. mo-cakimék, utazó-italok, 4-14 frt stbb. Ki jüstányosan tisztelegés tartós, tiszte gypot kel me árul és nem. olcsó puszyot, melyet külföldi helyről ajánlanak és a szabóúrt is alig éri meg, vásárolni akar, forduljon következő céghez:

Joh. Stikarofsky in Brünn.

Legnagyobb posztóraktár Ausztria-Magyarországban. Fél milliót megéő őriasi raktáron-mal és világhozzama üzletével nagyon termézes, hogy nagyon sok maradékokat rendelkezen; minden józsnai gondolkozó ember okvetlen be fogja látni, hogy ily sok maradékból mintákat küldeni nem lehet, midőn nehány száz mintamegrendelés után hamarosan nem maradna semmi. Valóságos szelbármosság tehát, ha postaköltségek mégis maradáka mintakokat hirdének és ilyen esetben a mindarábbok egész végékből és nem maradékból valók; az ilyen elítárs czéjja könnyen érthető. Maradékok, melyek még nem felelnek, kicserélhetnek, vagy a pénz küldetik vissza. Marának megrendelés-nél a színt, hosszát, árt issekk megjelölni. Széküldés csakis utávétellel. 10 forinton felül bérmentve. Kevekezés magyar, német, cseh, lengyel olasz, és francia nyelvben. 777 1-20